

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

III

Bölüm 1 MEKÂN-EKOSİSTEM-ÇEVRE-EKOLOJİ- ÇEVREBİLİM: KAVRAMSAL TARTIŞMA	11
1.1. Giriş	12
1.2. İnsan- Çevre İlişkilerinin Tarihi Arka Planı	12
1.2.1. Teknoloji, Tüketim ve Çevre	13
1.2.2. İnsan- Çevre İlişkilerinin Felsefi Boyutu	13
1.3. Tarım Toplumundan Sanayi Toplumuna Çevre	16
1.3.1. Çevre Kavramından Çevre Sorunlarına Geçiş	16
1.3.2. Sanayi (Tüketim) Toplumunun Felsefi Temelleri ve Çevre	18
1.3.3. Çevre, Ekoloji ve Çevrebilim	22
1.4. Yeni Bir Paradigmaya Doğru: Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Çevre ve Çevre Sorunları	27
1.4.1. Çevre Sorunlarının Uluslar Arası Boyutu, Çözüm Çabaları ve Küreselleşme- Yerelleşme Dinamikleri	27
1.4.2. Kalkınmadan Sürdürülebilir Kalkınmaya ya da Ekonomi – Politikten Ekoloji Politığıne	30
1.4.3. Bilgi Toplumuna Doğru Çevre ve Çevre Sorunları: Bugünden Yarına Bir Projeksiyon	35
1.5. Sonuç ve Değerlendirme	41
Yararlanılan Kaynaklar	43
Bölüm 2 ÇEVRE KİRLİLİĞİ TÜRLERİ	47
2.1. Giriş	48
2.2. Hava Kirliliği	48
2.2.1. Hava Kirliliğine Neden Olan Kirleticiler	51
2.2.2. Hava Kirliliğini Doğuran Faktörler	53
2.2.3. Hava Kirliliğini Etkileyen Faktörler	54
2.2.4. Hava Kirliliğinin Çevresel Etkileri	58
2.3. Su Kirliliği	59
2.3.1. Su Kirliliğinin Nedenleri	61
2.3.2. Su Kirliliğinin Türleri	63
2.4. Toprak Kirlenmesi	67
2.5. Floranın Korunması	68
2.6. Faunanın Korunması	70
2.7. Sonuç ve Değerlendirme	71
Yararlanılan Kaynaklar	72

Bölüm 3 ÇEVRE KİRLİTİCİLERİ TÜRLERİ	77
3.1. Giriş	78
3.2. Kirleticilerin Kaynakları, İnsan ve Çevreye Etkileri	78
3.3. Başlıca Kirletici Türleri	80
3.4. Enerji Kirliliği	81
3.4.1. Enerji Kirliliğinin Nedenleri	81
3.4.2. Enerji Kirliliğinde Mevcut Durum	81
3.4.3. Enerji Kirliliği'nin Sonuçları	82
3.4.4. Enerji Kirliliğine Karşı Öneriler	82
3.5. Elektromanyetik Kirlilik	83
3.5.1. Elektromanyetik Kirliliğin Nedenleri	84
3.5.2. Elektromanyetik Kirlilikte Mevcut Durum	85
3.5.3. Elektromanyetik Kirliliğin Sonuçları	85
3.5.4. Elektromanyetik Kirliliğe Karşı Öneriler	86
3.6. Katı Atık Kirliliği	87
3.6.1. Katı Atık Kirliliğinin Nedenleri	87
3.6.2. Katı Atık Kirliliğinde Mevcut Durum	88
3.6.3. Katı Atık Kirliliğinin Sonuçları	89
3.6.4. Katı Atık Kirliliğine Karşı Öneriler	89
3.7. Pestisid Kirliliği	90
3.7.1. Pestisid Kirliliğinin Nedenleri	90
3.7.2. Pestisid Kirliliğinde Mevcut Durum	90
3.7.3. Pestisid Kullanımının Sonuçları	91
3.7.4. Pestisid Kirliliğine Karşı Öneriler	91
3.8. Gürültü Kirliliği	92
3.8.1. Gürültü Kirliliğinin Nedenleri	92
3.8.2. Gürültü Kirliliği Mevcut Durum	93
3.8.3. Gürültü Kirliliğinin Sonuçları	93
3.8.4. Gürültü Kirliliğine Karşı Öneriler	94
Yararlanılan Kaynaklar	95
Bölüm 4 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SORUNU VE ULUSLARARASI ALANDA ÇÖZÜM ARAYIŞLARI	99
4.1. Giriş	100
4.2. İklim Değişikliği: Nedenler ve Öngörüler	101
4.2.1. İklim Değişikliğinin Nedenleri	101
4.2.2. İklim Değişikliğinin Öteki Nedenleri	103

4.2.3. İklim Değişikliği Öngörülleri	104
4.3. Uluslararası Alanda Çözüm Arayışları	106
4.3.1. İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi	107
4.3.2. Berlin Konferansı	108
4.3.3. Cenevre Bildirgesi	109
4.3.4. Kyoto Protokolü	109
4.4. Sonuç ve Değerlendirme	116
Yararlanılan Kaynaklar	118
Bölüm 5 BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN AZALMASI SORUNU	121
5.1. Giriş	122
5.2. Biyolojik Çeşitlilik	123
5.2.1. Biyolojik Çeşitlilik Türleri	123
5.2.2. Biyolojik Çeşitlilik Açısından Türkiye	125
5.2.3. Biyolojik Çeşitliliğin Kaybolması Yada Azalması Sorunu	125
5.2.4. Biyolojik Çeşitliliğin Azalmasının Nedenleri	127
5.2.5. Biyolojik Çeşitliliğin Azalmasının Doğurduğu Sonuçlar	132
5.2.6. Biyolojik Çeşitliliğin Korunmasına Yönelik Politikalar	134
5.3. Sonuç ve Değerlendirme	137
Yararlanılan Kaynaklar	139
Bölüm 6 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA YAKLAŞIMI	143
6.1. Giriş	144
6.2. Kavramsal Çerçeve	144
6.3. Sürdürülebilir Kalkınmanın Uluslararası Yaygınlık Kazanma Sürecindeki Gelişmeler	149
6.3.1. 1972 Stockholm Konferansı ve Sonrasındaki Gelişmeler	149
6.3.2. Brundtland Raporu / Ortak Geleceğimiz	152
6.3.3. BM Çevre ve Kalkınma Konferansı /1992 Rio Dünya Zirvesi	153
6.3.4. Johannesburg Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi / Rio+10	159
6.4. Sürdürülebilir Kalkınmanın Boyutları	163
6.4.1. Çevresel Boyut	164
6.4.2. Ekonomik Boyut	168
6.4.3. Sosyal Boyut	171
6.5. Sonuç ve Değerlendirme	174
Yararlanılan Kaynaklar	177
Bölüm 7 ÇEVREYE ETİK YAKLAŞIM	183
7.1. Giriş	184

7.2. Etięe İlişkin Temel Kavramlar	185
7.2.1. Deęer	185
7.2.2. Erdem	185
7.2.3. Ödev	186
7.2.4. Ahlak	186
7.3. Tarihsel Açıdan Etik	186
7.3.2. Geleneksel Topluluklarda Etik Anlayışları	187
7.4. Çevre Etięi	190
7.4.1. “Çevre Etięi”Nin Tarihsel Gelişimine Bakış	192
7.4.2- Etik Kuramları ve Çevre	194
7.4.3. Çevre Etięinin Sınıflandırılması	196
7.5. Ekolojik Toplum	203
7.5.1. Doğayı Bütün Olarak Algılama	203
7.5.2. Büyüme Temelli Ekonomiye Karşı Olma	203
7.5.3. Teknolojinin Tehlikelerine Dikkat Çekme	204
7.5.4. Ekolojik Düşünce Barışçıdır İlkesini Savunma	204
7.5.5. Tüketim Kültürüne Karşı Çıkma	204
7.5.6. Demokrasiyi Benimseme	205
7.6. Çevre Etięi Konusunda Türkiye’de ki Gelişmeler	205
7.7. Sonuç ve Öneriler	207
Yararlanılan Kaynaklar	210

Bölüm 8 ÇEVRE HUKUKU VE ÇEVRE KORUMAYA YÖNELİK ULUSLARARASI DÜZENLEMELER 213

8.1. Giriş	214
8.2. Çevre Hukuku	214
8.2.1. Tanımı	214
8.2.2. Kaynakları	215
8.2.3. Amacı	217
8.2.4. Özellikleri	218
8.2.5. Konusu	219
8.3. Uluslararası Çevre Hukuku	220
8.3.1. Tarihi	221
8.3.2. Kaynakları	222
8.3.3. Amacı ve Özellikleri	223
8.3.4. Konusu	224
8.4. AB Çevre Hukuku	229
8.5. Sonuç ve Değerlendirme	231
Yararlanılan Kaynaklar	233

Bölüm 9 ÇEVREYE EKONOMİK VE MALİ YAKLAŞIMLAR 235

9.1. Giriş	236
------------	-----

9.2. Çevre - Ekonomi İlişkisi	236
9.3. Dışsallık Kuramı ve Kavramı	239
9.3.1. Dışsallık Türleri	239
9.3.2. Dışsal Maliyetler Kavramı	241
9.3.3.Dışsal Maliyetlerin Önlenmesinde Yaklaşımlar ve Çözüm Önerileri	241
9.3.4.Dışsal Maliyetlerin Önlenmesinde Kullanılan Araçlar (Ekonomik ve Mali) ve Politikalar	246
9.4. Sonuç ve Değerlendirme	262
Yararlanılan Kaynaklar	264
Bölüm 10 ÇEVRE MUHASEBESİ	271
10.1.Giriş	272
10.2.Çevre Muhasebesi	277
10.2.1.Çevre Muhasebesinin Temeli	277
10.2.2.Çevre Muhasebesinin Tanımı	281
10.2.3.Çevre Muhasebesinin Amacı ve Hedefi	284
10.3.Çevre Muhasebesinin Düzeyleri ve Türleri	286
10.4. Sonuç ve Değerlendirme	290
Yararlanılan Kaynaklar	292
EKLER	
Ek 1. Sürdürülebilir Kalkınma Kronolojisi	299
Ek 2. Küresel ve Bölgesel Çevresel Sözleşmeler	308

